

Ex fra sektion 11.2 i Kalkulus.

Beregn $\int_0^1 \frac{\sin x}{x} dx$ med fejl mindre end 10^{-4} .

Den antideriverte til $\frac{\sin x}{x}$ "fås ikke",

si den vanlige integrasjonsteknikken funker ikke.

Strategi: Vi tilnærmer $\sin x$ med sitt Taylorpolynom av grad n og integrerer resultatet.

Spørsmål: hvor stor grad trenger vi?

Vi husker at

$$T_n \sin x = T_n \sin x = x - \frac{x^3}{6} + \frac{x^5}{5!} + \dots + (-1)^{\frac{n+1}{2}} \frac{x^{2n-1}}{(2n-1)!}$$

Velger $T_n \sin x$ siden det gir best estimater for feilen.

$$\int_0^1 \frac{\sin x}{x} dx = \int_0^1 \frac{T_n \sin x + R_n \sin x}{x} dx$$

$$= \int_0^1 \frac{T_n \sin x}{x} dx + \underbrace{\int_0^1 \frac{R_n \sin x}{x} dx}_{\text{feilen}}$$

Merke at $\int_0^1 \frac{T_n \sin x}{x} dx = \int_0^1 \left(x - \frac{x^3}{6} + \frac{x^5}{5!} + \dots + (-1)^{\frac{n+1}{2}} \frac{x^{2n-1}}{(2n-1)!} \right) dx$

$$= \int_0^1 \left(1 - \frac{x^2}{6} + \frac{x^4}{5!} + \dots + (-1)^{\frac{n+1}{2}} \frac{x^{2n-2}}{(2n-1)!} \right) dx$$

$$= \left[x - \frac{x^3}{3 \cdot 6} + \frac{x^5}{5 \cdot 5!} + \dots + (-1)^{\frac{n+1}{2}} \frac{x^{2n-1}}{(2n-1)(2n-1)!} \right]$$

$$= 1 - \frac{1}{3 \cdot 6} + \frac{1}{5 \cdot 5!} + \dots + (-1)^{\frac{n+1}{2}} \frac{1}{(2n-1)(2n-1)!}$$

Hvor stor må n være for at feilen skal

bli mindre enn 10^{-4} ? ($a=0$)

Husk at $R_n f(x) = \frac{(-1)^{\frac{n+1}{2}} x^{2n+1}}{(2n+1)!} f^{(2n+1)}(c)$, $c \in (0, x)$
 og c antas å være $\sin c$ eller $\cos c$.

Så feilen i integralet er $\int_0^1 \frac{R_n f(x)}{x} dx = 10^{2n+1} (\sin c)$

Vi vet at $|f^{(2n+1)}(c)| = |D^{2n+1}(\sin x)(c)| \leq 1$

Derfor er

$$\left| \int_0^1 \frac{R_n f(x)}{x} dx \right| \leq \int_0^1 \left| \frac{R_n f(x)}{x} \right| dx$$

$$= \int_0^1 \left| \frac{x^{2n+1}}{(2n+1)!} f^{(2n+1)}(c) \right| dx \leq \int_0^1 \frac{x^{2n+1}}{(2n+1)!} dx$$

$$= \int_0^1 \left(\frac{1}{(2n+1)!} x^{2n+1} \right) dx$$

$$= \frac{1}{(2n+1)!} \left[\frac{x^{2n+2}}{2n+2} \right]_0^1 = \frac{1}{(2n+1)(2n+2)!}$$

Feilen blir mindre enn 10^{-4} om

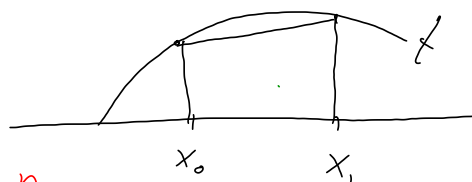
$\frac{1}{(2n+1)(2n+2)!} \leq 10^{-4}$. Dette skjer første gang når $n=3$.

Interpolasjon (seksjon 9.2.1, 9.2.2
 av grad n i komp.)
 Taylorpolynom og gjensvarer
 $f(a), f'(a), f''(a), \dots, f^{(n)}(a)$.

Hvordan med $\bar{a}$ gjensvarer ulike funksjonsverdier
 i steden?

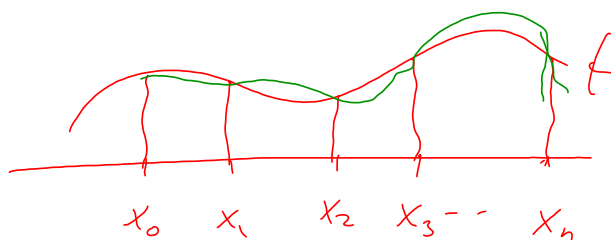
Interpolasjonsproblemet

Finne polynom av grad n
 som har samme funksjonsverdi som f
 i $x_0, x_1, x_2, \dots, x_n$.

$$P_n(x) = c_0 + c_1 x + c_2 x^2 + \dots + c_n x^n$$

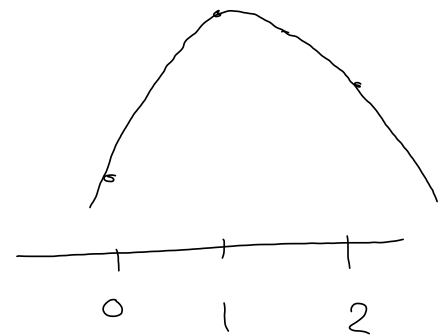
$$P_n(x_i) = f(x_i), \quad i=0, 1, \dots, n.$$

Eksempel. Find et polynom som interpolerer punktene $(0,1), (1,3), (2,2)$

$$f(0)=1, f(1)=3, f(2)=2$$

Skal finde polynom som matcher dette.

Siden vi har tre punkter er det naturligt at prøve med polynom af grad 2.

$$P(x) = C_0 + C_1 x + C_2 x^2$$

$$1 = f(0) = P(0) = C_0, \quad C_0 = 1$$

$$3 = f(1) = P(1) = C_0 + C_1 + C_2 = 1 + C_1 + C_2, \quad C_1 + C_2 = 2$$

$$2 = f(2) = P(2) = C_0 + 2C_1 + 4C_2 = 1 + 2C_1 + 4C_2, \quad 2C_1 + 4C_2 = 1$$

$$\text{Vi får } C_1 = 7/2, \quad C_2 = -3/2$$

$$\text{Så } P(x) = 1 + \frac{7}{2}x - \frac{3}{2}x^2$$

Eksempel en gang tel. $(0,1), (1,3), (2,2)$

$$P(x) = C_0 + C_1 x + C_2 x(x-1) \quad - \text{Newton formen til interpolationspolynomiet.}$$

$$1 = f(0) = P(0) = C_0, \quad C_0 = 1 \quad \text{Da kan vi systematisk finde en koefficient ud gangen.}$$

$$3 = f(1) = P(1) = C_0 + C_1 \cdot 1 + 0, \quad C_1 = 3 - C_0 = 2$$

$$2 = f(2) = P(2) = C_0 + 2C_1 + 2C_2, \quad 2C_2 = 2 - C_0 - 2C_1$$

$$= 2 - 1 - 2 \cdot 2 = -3$$

$$P(x) = 1 + 2x - \frac{3}{2} x(x-1)$$

$$C_2 = -\frac{3}{2}$$

Newtonform for grad n .

Hvis vi har punkterne $x_0, x_1, x_2, \dots, x_n$
så er Newton formen gitt ved

$$P(x) = C_0 + C_1(x-x_0) + C_2(x-x_0)(x-x_1) + C_3(x-x_0)(x-x_1)(x-x_2) + \dots \\ \dots + C_n(x-x_0)(x-x_1)\dots(x-x_{n-1})$$